

УДК 371. 311

Петько Л.В.

*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник*

ІОД АПН України

e-mail: petkoluda@mail.ru

ЩОДО ПІДХОДІВ РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ УЧНЯ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ

За Рекомендаціями Комітету Міністрів Ради Європи (2002) [1] організація освітнього та виховного процесів покладено на національні органи самоуправління освітою у країнах-членах Європейського Союзу.

У 90-х роках ХХ століття виникає в західноєвропейських країнах серйозна проблема, що пов'язана із соціалізацією інтеграції емігрантів, що

значиться в офіційних документах, як „інтеграційна політика щодо негромадян” [2]. Для Німеччини це питання стоїть дуже гостро. Тому що вона займає перше місце в Європі за кількістю емігрантів.

Німеччина історично поділена на 16 федеративних земель. Тому *варіативний компонент* навчальних програм ускладнюється саме керівними органами федеральних земель та шкільними адміністраціями. Але усі провідні шкільні дисципліни об'єднує „ядро програми”.

Розробка та впровадження індивідуальних навчальних програм стосується *спеціалізованого підходу* щодо окресленої проблеми і характерно для закладів освіти, де навчаються діти з особливими потребами, обдаровані школярі (всесвітньо відомий приклад роботи Саксонської гімназії Санкт-Афра), також актуальний сьогодні *інтегральний підхід* щодо організації навчально-виховного процесу в загальноосвітніх закладах Німеччини. Але пріоритет залишається за *кросдисциплінарному підході* в освіті та вихованні підростаючого покоління, який впроваджується засобами усіх навчальних предметів.

Серед аспектів розвитку індивідуальності кожного вихованця навчальні заклади Німеччини велику увагу приділяють формуванню їхніх інтелектуальних і емоційно-вольових здібностей.

Активне впровадження в досвід роботи загальноосвітніх закладів Німеччини партисипативності навчання (діяльнісне), передбачає застосування набутих учнями компетентностей у практичній діяльності.

Більшість педагогічних методів, що застосовуються німецькими педагогами в навчально-виховній діяльності, а саме: проекти, практикуми, дискусії і т. ін.) спрямовані на набуття школярами необхідних життєвих компетентностей та їх практичної реалізації.

Не можна замовчати той факт, що виховання в Німеччині тісно пов'язане з цінностями християнської релігії і культури.

Як одна із можливостей отримання знань, їх розширення та поглиблення, стимулювання розвитку взаємовідносин між виконавцями проекту, активізації зв'язків навчального закладу з його соціокультурним оточенням розглядається в ФРН участь вихованців у розробці проектів.

Серед суттєвих ознак проектної діяльності школярів виокремлюються: міждисциплінарність та корпоративність (тісна співпраця учня з викладачем у процесі розробки проекту) [3, с. 137].

Завдання виявлення та сприяння розвитку обдарованої юні вимагають від західноєвропейських педагогів уважно ставитися до обдарованих дітей та сприяти їхньому розвитку.

Західноєвропейськими науковцями виокремлено такі принципи у навчанні та соціалізації обдарованих дітей: навчання за більш поглибленою навчальною програмою, врахування специфічних інтересів обдарованих учнів, вибір відповідного для кожної обдарованої дитини стилю навчання, не обмежувати вихованців глибоко засвоювати навчальний матеріал [4, с. 51].

Але, на думку західноєвропейських педагогів недопустимо протиставити обдарованих дітей зі „звичайними”, надавати їм привілеї за рахунок інших, виявлення та сприяння обдарованим повинно супроводжуватися вивченням механізмів виявлених ними досягнень та їхньої технологізації в загальній школі.

Також вони наполягають на тому, щоб у загальних школах адаптували навчальні програми для талановитих дітей до їх пізнавальних потреб, урізноманітнили методи навчально-виховної роботи, що було б на користь усім дітям, не тільки талановитим.

Як показує досвід, в таких умовах змагання, конкурентності, школярі намагаються показати себе з найкращої сторони, більш продуктивно працюють і досягають кращих результатів [5, сс. 17–22; 6, сс. 22–23].

Цікавий досвід щодо розв’язання проблем обдарованих дітей започатковано в Швейцарії педагогом-гуманістом С.Гроссенбахер, яка поставила за мету свого проекту стимулювання особистісного зростання талановитих дітей за умов гетерогенних класів [7]. Створено і впроваджено спеціальні програми для обдарованих дітей з розвитку творчих здібностей (музичні, художні), лінгвістичних, інтелектуальних, спортивних, які можна використовувати в загальних навчальних закладах. Авторка акцентує увагу на тісній співпраці між батьками, вчителями, школою.

Література:

1. Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation Rec (2002) 12 of Committee of Ministers to member states on education for democratic citizenship (Adopted by the Committee of Minister on 16 October 2002 at the 812 meeting of Ministers' Deputies).
2. Citizenship Education at School in Europe. – European Commission (Directorate-General for Education and Culture). – 2005. – 68p. – <http://www.eurydice.org>
3. Methodology of international project work /Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати. – Київ, 2003. – С. 137. – 142с.
4. Валлон А. Психическое развитие ребёнка. – СПб: Питер, 2001
5. Довженко О. Какова наша школа по результатам международного сравнения // Народное образование. – 2002. – №7. – С. 17–22.
6. Петько Л.В. Формування соціально-комунікативної активності підлітків в процесі вивчення ними англійської мови // Іноземні мови. – 2005. – № 3. – С. 22–23.
7. Смирнова Е.А. Швейцария: направления педагогического поиска. М. –Педагогика. – 2001. – №4. – С. 93–98.

ЩОДО ПІДХОДІВ РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ УЧНЯ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ

У статті розглядаються підходи розвитку індивідуальності учня в німецькомовних країнах: Німеччині, Швейцарії.

Ключові слова: німецькомовні країни, талановитий учень, особистість.

APPROACH METHODS OF DEVELOPMENT PUPIL'S PERSONALITY IN GERMAN SPEAKING COUNTRIES

The article is devoted ways of development of pupil personality in german-speaking countries: German, Switzerland.

Key words: German speaking Countries, the talented pupil, personality.

ПОДХОДЫ К РАЗВИТИЮ ИНДИВІДУАЛЬНОСТИ УЧЕНИКА В НЕМЕЦКОГОВОРЯЩИХ СТРАНАХ

В статье рассматриваются подходы к развитию индивидуальности учеников в немецкоговорящих странах: Германии, Швейцарии.

Ключевые слова: немецкоговорящие страны, талантливый ученик, личность.